

Lilskud af 35,000 Rb. til, og der siges endvidere, at Amtskommunen har villet give 15,000 Rb., men i Betænkningen til det forrige Finantslovsforslag fremhævede Ministeren, at de nærmest interesserede Kommuner, gennem hvilken Banen skulde gaa, vilde man ikke trænge paa, thi man vidste, at de ere saa fattige, at de havde haardt Brug for deres Kapital: de behøvede ikke at give den til Sernbaneforetagender. Men mærkelig nok tier Finantslovsforslaget ganske med, at Kommunerne ikke ere gaaede helt Ram forbi. Det kan ikke være den ærede Minister ubekjendt, at de nærmest interesserede Kommuner skulde give 25,000 Rb. til Driften i de første 5 Aar, og det er ikke det Æneste, — man er vedbleven at pompe og pompe, indtil man har faaet det drevet op til denne Sum, — og ifølge Betænkningen i Fjor over Finantslovsforslaget, er det tillige indrømmet Prokurator Møller, der har faaet Koncession, at han maa tage en forhøjet Perfontagt af 18 Sk. pr. Mil, hvilket er en halv Gang mere, end der nu betales paa Statsbanerne, og en lignende Forhøjelse er indrømmet Godset. Det synes jeg dog er noget stoot, at Kommunerne ikke blot skulde plages med Lilskud, men ogsaa, uanset, at de have daarlige Raad dertil — det er sagt af Ministeren selv —, skulde betale en halv Gang mere for deres Befordring. Det er Noget, Kommunerne have haft meget ondt ved at forstaa, at man i de bedre Egne i Sylland og Fyn faar fuldstændige Statsbaner, men at de skulde punge ud, give baade i Post og Sæt, baade forhøjet Tagt og 25,000 Rb. til. Jeg vil derfor haabe, at den ærede Minister, naar han rigtig faar overveiet disse Forhold — som jeg forøvrig antager, at han er fuldstændig bekjendt med — maa indrømme, at enten maa Kommunerne blive fri for Lilskudet til Driften — thi vi have sandelig nok derude i de Egne at bruge vore Kapitaler til, for saa vidt vi have nogen; vi have hverken Herregaarde eller store Grosserere — jeg haaber, siger jeg, at den høitærede Indenrigsminister maa komme til Et af To, enten vi blive befrieede for de forhøjede Tægter eller i det mindste, at Kommunerne blive fri for deres Lilskud. Dette om Befordringsvæsenet. Jeg vender mig nu til Noget, der har mere almindelig Interesse, skjøndt jeg vil haabe, at dette ogsaa har almindelig Interesse, eller dog til Noget, der er af mere almindelig Art, nemlig Forslaget om 10,000 Kr. til en Arbejderkommission. Det synes at skimte igjennem Motiveringen, at man, da der sidste Gang blev forlangt en Bevilling i dette Niemed, var uwillig til at yde Noget, men at man nu senere er kommen til bedre Erkjendelse; det kan jeg ikke erkjende. Vi vare ikke sidste Gang uwillige til at give Noget, men kun paa Grundlag af Arbejdschemaerne. Det kan naturligvis kun glæde, at den høitærede Indenrigsminister har den Interesse for denne Sag, at han nu vil nedsette en blandet Kommis-

sion, men jeg maa kun beklage, at det høitærede Ministerium ikke paa andre Punkter bedre imødekommer Arbejdernes og Smaaafviks Forderungen. Jeg tror, at der paa Budgettet er adskillige Steder, hvor Arbejder-Venlighed ved nok saa god Virkning kunde have været vist. Jeg skal saaledes nævne den indirekte Beskatning, som den høitærede Finantsminister har sagt, at han ikke vil røre ved. I Parenthes vil jeg bemærke, at jeg ligesom det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgfreds (Winther) satte megen Pris paa Indrømmelser angaaende Skifteafgifterne; men det er dog nærmest den Art af indirekte Afgifter, hvori Lettelse ikke altid i det Mindste kommer den mindre formuende Befolkning til Gode, og i saa Henseende tør vi jo ikke vente os noget af den høitærede Finantsminister, i det Mindste ikke for Diebliffet. Men der er mange andre Punkter, hvor jeg heller ikke mærker noget til den, om jeg saa maa sige, gode Villie overfor Arbejderne, som jeg saaledes holder mig forvisset om, at Ministeriet er i Besiddelse af. Jeg skal nævne Soldaternes høiere Lønning. Den ærede Krigsminister er kommen med et Lovforslag, som synes at vise, at han ikke er til Sinds at ville unde Soldaterne en forhøjet Lønning, og det kan ikke negtes, at det ikke er saa ganske saa, der tage over paa den anden Side af Havet, ikke alene for at undgaa den militære Tjenestes store personlige Byrder, men ogsaa fordi de skulde bringe pekuniære Offre, for saa vidt de have noget; have de ikke Offre at bringe, antager jeg ogsaa, at deres Leve-maade bliver derefter. Her synes jeg, at der netop var et Punkt, hvor man i Tide kunde gribe ind og vise sin gode Villie ved ikke at gjøre den Fattige end fattigere. Det Samme gjælder, forekommer det mig, med Hensyn til Oplysningspørgsmaalet. Jeg har ikke i de foregaaende Budgetter og heller ikke i dette fundet nogen Tendens hos den høie Regjering til at ville fremhjælpe en mere udstrakt Oplysning i den lavere Klasse af Befolkningen i Byerne; tværtimod, der er Intet gjort for at afskaffe Betalingskolen, som egentlig er Kommuneskolen og Intet gjort for at ophjælpe den maadelige Frikkole. Det er meget modstræbende, at man hidtil er gaaet til at give et Lufind Rb. hist, og et andet her, som væsentlig skulde komme de mindre Formuende i Byerne tilgode. — Der er et Punkt, hvor det forekommer mig, at man kunde vise, at det var En haardt inod, om der skulde staves et særligt Proletariat. Jeg kan ogsaa hen-vise til den ubetydelige Sum, der gives til uformuende Elever i Folkehøjskolerne, det er kun 11000 Rb. eller 22000 Kroner, og det har jo været temmelig haardt at faae en selv saa lille en Sum. Den høitærede Kultusminister vil nu blive bekjendt med — og i saa Henseende vil der jo komme til at foreligge den tilbørlige Oplysning — at f. Ex. for et Amts Vedkommende — og jeg antager ogsaa for de øvrige Amters Vedkommende — har kun 1/4